

WIADOMOŚCI O STOBIERNEJ

Dokumenty źródłowe po raz pierwszy wymieniły Stobierną dnia **3 lutego 1409** roku przy okazji założenia i uposażenia parafii w Łące przez Jana Feliksa Rzeszowskiego. Sama wieś jest z pewnością nieco starsza, gdyż przed 1409 rokiem należała ona do razem z okolicznymi miejscowościami do parafii Staromieście.

W 1409 roku parafię Łąka tworzyły wsie: Łąka, Łukawiec, Palikówka, Stobierna.

Do 1789 roku Stobierna należała do dwóch parafii: w Łące i w Nienadówce. O takim podziale zdecydowało położenie wsi, której przysiółek Krzywe stał się częścią parafii Nienadówka z uwagi na sąsiedztwo, zaś pozostała część wsi należała do parafii w Łące.

W 1638 roku miała miejsce pierwsza wizytacja biskupia w obu parafiach.

W 1789 roku powstała parafia Stobierna. Wieś Stobierna została wyłączona z parafii Łąka razem z Wólką pod Lasem oraz przysiółkami Grond i Gęsiówka.

W tymże roku został wzniesiony drewniany **kościół pod wezwaniem Podwyższenia Krzyża Świętego**, który był konsekrowany w 1847 roku.

Kościół ufundował właściciel dóbr sokołowskich, Benedykt Józef Grabiński.

W dniu 15 września 1790 roku w Trzebusce **Benedykt Józef Grabiński i jego żona Marianna z Wisłockich Grabińska**, wydali i podpisali dokument

fundacyjny parafii w Stobiernej, którego ważniejsze postanowienia brzmiały: *”(...) My też nie pamiętając tylko na samym wystawieniu i ozdobieniu Domu Bożego i plebańskiego, do uposażenia tejże nowo założonej parafii z naszej strony przyłożyć się umyśliliśmy z przyległym gruntem od drogi do wsi Medynia ciągnący się od południa wszerz ku północy do między pracowitych Szczepana i Stanisława Pasierbów rozległym, zawierającym w sobie morgów dwa i sążni kwadratowych pięćset sześćdziesiąt i sześć ku pożytkowi i wygodzie terażniejszego plebana księdza Augustyna Plucińskiego zakonu świętego Franciszka i następcom jego nadajemy i wiecznie darujemy (...)*

W drugi dzień Świąt Wielkanocnych, tj. **7 kwietnia 1890 roku** pożar zniszczył drewniany kościół w Stobiernej. Prasa rzeszowska pisała na ten temat: *W Stobiernej w drugie święto wielkanocne wydarzył się nieszczęśliwy wypadek. Właśnie kiedy licznie zgromadzony lud co dopiero opuścił kościół, wybuchł z niewiadomej przyczyny pożar, który we dwóch niespełna godzinach cały drewniany dom Boży w kupę popiołu zamienił. Serce rozdzielająca była ta chwila, kiedy miejscowy ks. Proboszcz Stanisław Nyrkowski unosząc Przenajświętszy Sakrament ukazał się na cmentarzu kościelnym. Lud z połowy drogi odgłosem dzwonów zawrócony jęknął na ten widok i padł pod krzyżem na ziemię, najboleśniej wydając łkanie.*

Relację prasową potwierdza notatka w kronice szkolnej, skąd dowiadujemy się o przyczynach pożaru i budowie nowego kościoła:

Powodem spalenia się kościoła był strzał moździerzowy podczas święta Wielkanocy. Wypadku żadnego nie było, a to dlatego, że kościół zajął się wówczas, gdy ludzie powychodzili z sumy do domów, gdy kościół się palił. Nabożeństwa odbywały się w szopie naprędce wystawionej. Budowa nowego kościoła postąpiła bardzo prędko, bo jeszcze tego samego roku po spaleniu zaczęto wystawiać mury pod nowy kościół. Kościół został zbudowany z datków dobrowolnych zebranych z tamtejszych parafian i datków konkurencyjnych.

Kościół w Stobiernej usytuowany został na wzgórzu w centralnym punkcie wsi na miejscu starej, drewnianej świątyni. Niestety, nie jest znany architekt, który zaprojektował ten kościół. Zbudowany został w latach 1890-1891, w stylu neogotyckim, z czerwonej, palonej cegły. Kubatura budynku wynosi 6.499 m².

W dniu 31 maja 1899 roku ówczesny bp przemyski Sebastian Pelczar konsekrował kościół w Stobiernej. Proboszczem stobierskim był wówczas ks. Maksymilian Hajduk. Zgodnie z przepisami prawnoliturgicznymi podczas konsekracji kościoła dokonano również konsekracji ołtarza głównego. Ołtarz ten otrzymał taką samą nazwę co konsekrowany kościół.

Pomiędzy 1914 a 1915 rokiem w Stobiernej stacjonowały wojska rosyjskie lub austriackie. W lutym 1915 roku w trakcie pożaru spłonęło 26 domów. Zagrożony był również kościół, ale udało się mieszkańcom gminy opanować żywioł. Ks. J. Konopka, który objął probostwo w 1916 roku, powziął wówczas zamiar odmalowania kościoła. Udało mu się to w 1918 roku. W 1921 roku zdecydowano się na budowę nowej dzwonnicy. W 1922 roku sprowadzono do parafii dwa dzwony, które poświęcił ks. dziekan rzeszowski Michał Tokarski.

W czasie II wojny światowej kościół został nieznacznie uszkodzony. Powstałe szkody to wybite szyby i częściowo zniszczona elewacja zewnętrzna, zostały szybko usunięte. W końcu lat 40-tych założono w kościele instalację elektryczną, zaś w 1968 roku dach został pokryty blachą ocynkowaną. W 1978 roku pod nadzorem Wojewódzkiego Konserwatora zabytków w Rzeszowie dokonano konserwacji polichromii. Odnowiona została wówczas nawa i prezbiterium, zakupione zostały organy, poprawiono chór, położono kamienną posadzkę. W 1992 roku wykonano zewnętrzną elewację kościoła. Następnie odnowiono figurę Chrystusa Króla, stojącą w obrębie dawnego cmentarza przykościelnego, wykonano prace renowacyjne organów, w 1998 roku wybudowano Dom Parafialny, kolejno odnowiono ołtarze.

Duchowieństwo parafii (wybrane postaci):

Ks. Stanisław Nyrkowski objął probostwo w Stobiernej w 1884 roku. Podczas pobytu w Stobiernej kapłan zaangażował się mocno w rozwój lokalnej oświaty. Jako radny gminy Stobierna wysuwał wnioski o potrzebie wybudowania szkoły oraz o korzyściach płynących z nauki. Dzięki jego determinacji ostatecznie sfinalizowano budowę jednoklasowej szkoły w Stobiernej w 1894 roku.

Ks Mieczysław Szewczyk –objął probostwo w Stobiernej w 1956 roku. W 1961 roku przeznaczył on hektar ziemi z dóbr plebańskich na rzecz szkoły, która powstała w 1964 roku.

Był również inicjatorem szeregu prac remontowych w Sobierskim kościele i wokół niego. Doprowadził do erygowania parafii w Wólce Podleśnej w 1983 roku, zaś w 1992 roku –kaplicy w Stobiernej –Krzywe pw. Bł. Bpa Sebastiana Pelczara. Śmierć ks Szewczyka przyśpieszyła nieuleczalna choroba. Ks. Walenty Bał wspomina te chwile: *Tuż przed śmiercią mówił do mnie: trudno, trzeba odejść. Jak mogłem to służyłem ludziom i Bogu. Niech mi Bóg będzie miłosierny*". Ks. Szewczyk był dziekanem dekanatu sokołowskiego, honorowym kanonikiem Kolegiaty Jarosławskiej z prawem noszenia specjalnego stroju i Krzyża Kanonińskiego na piersiach.

Sławne osobowości :

Ludwik Nabelak- ur. 16 grudnia 1804 r. w Stobiernej koło Rzeszowa, zm. 14 grudnia 1883 r. w Paryżu.

Poprowadził atak na Belweder, wraz z Sewerynem Goszczyńskim, 29 listopada 1830 roku. Walczył pod Iganiami, Grochowem i Ostrołką.

W 1848 r. współorganizował Legion Mickiewicza, działacz Towarzystwa Demokratycznego Polskiego we Francji na emigracji.

Na miejscowym cmentarzu spoczywa **Józef Kukulski**, organista pracujący w tutejszym kościele; walczył o niepodległość w Legionach Piłsudskiego.

Był animatorem życia kulturalnego w Stobiernej.

Podobnie jak inni organiści, pracujący w Stobiernej, np. **organista Durek** czy **organista Kenelski**, którzy prowadzili chór, wiejski teatr ludowy, przygotowywali uroczystości kościelne i środowiskowe.

Na miejscowym cmentarzu spoczywa również **Maria Różycka, której mąż, Jerzy Różycki**, był polski matematykiem i kryptologiem, człowiekiem, który wraz z innymi polskimi uczonymi złamał sekret Enigmy, niemieckiego systemu łączności szyfrowej. Miało to istotny wpływ na przebieg II wojny światowej.

Mówiąc o Stobiernej, nie sposób nie wspomnieć o tragicznym wydarzeniu w czasie II wojny światowej- **pacyfikacji wsi 8 lipca 1943 roku**.

Trzy lata później, już po wojnie rzeszowska prasa pisała:

W niedzielę 7 lipca o godz. 5-tej po południu w cichym kościółku w Stobiernej (Gm. Trzebownisko), otoczonym prastarymi lipami zabrzmiało ponuro „Requiem aeternam”. U stóp katafalku przepasanego biało-czerwoną flagą pochylił się pasiasty, z dużym czerwonym trójkątem i literą P pośrodku, sztandar delegacji rzeszowskiego Koła Polskiego Związku b. Więźniów hitlerowskich więzień i obozów koncentracyjnych, a w cichej modlitwie zniżyły się głowy wszystkich obecnych.

Potem to sakramentalne „requiem” przeniosło się nad mogiłą 15-tu bohaterów, szarych prostych ludzi wsi, którzy trzy lata temu dnia 8 lipca 1943 roku życie

złożyli Ojczyźnie w ofierze. Rozstrzelani przez gestapo podczas pacyfikacji, bici niehumanitarnie przed śmiercią w drewnianym baraku koło kościoła, doczekali się chwili, kiedy „ w proch i w pył rozpadła się krzyżacka zawierucha”.

W 1912 roku powstała OCHOTNICZ STRAŻ POŻARNA, która była i jest nieodłącznym uczestnikiem wielu ważnych uroczystości kościelnych.

W 2012 roku OSP w Stobiernej obchodziła 100-lecie.

Obecnie w Stobiernej są dwie szkoły: ZS nr 1 i ZS nr 2.

W Stobiernej działają następujące organizacje i stowarzyszenia: Klub Sportowy Marabunda, Klub Sportowy Zemsta Krzywe, Koło Gospodyń, Stowarzyszenie Stobierna Wieś Aktywna, Rada Sołecka, Caritas, Rada Parafialna, OSP, Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży.

Wieś Stobierna liczy ponad 3 tysiące mieszkańców. Wieś należy do Gminy Trzebowniko. Wójtem Gminy jest pan Lesław Kuźniar.

Przez wieś przepływa rzeka Świerkowiec. Wieś dzieli się na : Dół, Podedwór, Zagrody, Krzywe, Poręby, Sitarkę.

Sołtysem wsi jest pan **Józef Cyrek**.

Radnymi naszej wsi są: **pani Teresa Wnęk, pan Józef Cyrek, pan Michał Drupka.**